

УДК 65.016.7: 69.003

Тетяна Винник, к.е.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Анотація. Окреслено проблему інвестиційної привабливості будівництва, зокрема з точки зору зовнішніх інвесторів. Охарактеризовано роль будівництва у інвестиційному процесі держави.

Ключові слова: будівельна галузь, іноземні інвестиції, інвестиційна привабливість.

Tatyana Vynnyk

INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF CONSTRUCTION INDUSTRY

Abstract. The problem of investment attractiveness for the foreign investors is described. The role of the construction industry in investment process of the state is considered.

Keywords: construction industry, foreign investment, investment attractiveness.

Актуальною і практично значущою у інвестиційному процесі держави є роль будівельної галузі як детермінанти нарощування виробничого потенціалу на новій технічній основі, спорудженні підприємств, житла, об'єктів соціально-культурного призначення тощо. Будівництво, з однієї сторони, безпосередньо залежить від активізації інвестиційного процесу в країні – питома вага інвестицій у фінансуванні будівництва є доволі високою, – з іншої, відображає його матеріальну складову – інвестиційний ринок реальних активів. Більше того, у відтворюванні основних фондів беруть участь не лише підприємства будівельної галузі, а й інших галузей народного господарства – у будівництві витрачається 85-90% усієї продукції промисловості будівельних матеріалів, понад 10% машинобудівної продукції, близько 20% прокату чорних металів, понад 40% лісоматеріалів, що сприяє активізації інвестиційної діяльності та має позитивний соціально-економічний ефект.

В умовах глобалізації важливим аспектом при аналізуванні інвестиційної привабливості галузі є виявлення тенденцій щодо інтенцій зовнішніх інвесторів. В цілому національні економічні умови для реалізації іноземних інвестиційних програм є порівняно непривабливими. Згідно оцінок західних експертів, норма прибутку на вкладений капітал у будівництво заводу у Західній Європі становить 38,6%, окупність – 6 років, в Україні 21% і 11 років відповідно. Попри те, Україна входить до п'ятірки країн, найбільш привабливих для іноземних інвестицій, згідно даних міжнародної консалтингової компанії «A.T. Kearney» (США). У 2007 р. наша держава поступалася Індії, Росії, Китаю та В'єтнаму, при чому ризик в Україні становив 41%, в Індії – 67%, в Росії – 62%, в Китаї – 75%, у В'єтнамі – 57%.

Перепади міжнародної та національної кон'юнктури детермінують модифікацію галузевих переваг інвесторів. Останні все більше уваги приділяють не надприбутковим підприємствам, а концентрують увагу на стратегії майбутньої вартості – землі та нерухомості. Щодо України, то іноземних інвесторів цікавить, насамперед, вітчизняний будівельний ринок. Основною причиною є те, що він, у порівнянні з аналогічним ринком інших інвестиційно привабливих країн, найменш насичений – 44% (Індія – 80%, Росія – 53%, Китай – 46%, В'єтнам – 76%). Експерти зазначають, що ринок нерухомості та будівництва знаходиться на п'ятому місці серед найбільш привабливих інвестиційних галузей після металургії, фінансів, сільгосппереробки, харчової промисловості та машинобудування. Слід зауважити, що зазначені привабливі для іноземних інвесторів галузі, водночас, характеризуються непрозорістю

функціонування. Згідно даних Міністерства економіки України, тіньова економіка у 2008 р. зросла на 3,1 процентних пункти – це 31% від ВВП, що стало максимальним показником з 2001 р., в той час як у чотирнадцяти найбільших країнах ЄС частка тіньової економіки виросла з початку року на 0,3 – 0,9%. У Північній Європі її частка зараз становить 10-18% від реального ВВП, в Середземномор'ї – 20-25%, а в колишніх соціалістичних державах – 36-39% (в Україні – 57%). Високою є питома вага «тіні» у будівництві – 40%.

Таким чином, попри те, що для більшості країн світу (США, Німеччина, Франція, Великобританія, Південна Корея, Тайвань) іноземні інвестиції стали каталізатором розвитку й перебудови економіки, в Україні протягом останніх років не забезпечено сприятливих умов для залучення іноземного капіталу (згідно оцінок провідних європейських спеціалістів підприємницький ризик інвестицій в Україну становить 80%), натомість збільшено розмір кредитів на не вигідних умовах (державний борг України зріс із 15 млрд. дол. США на початок 2000 року до 100 млрд. дол. США у 2009 році). Така ситуація свідчить не лише про нівелювання державою потенційних можливостей ефективного освоєння іноземних інвестицій, що, відповідно, ускладнює активне реформування пріоритетних галузей, а й сприяє формуванню негативного іміджу України на світовому ринку.